

Ennek a dokumentációnak nem az a célja, hogy felolvasd. Azért készítettük, hogy segítségével és a hozzá tartozó diasorozat levetítésével saját előadást állíthass össze az asztrológiáról. Szolgálatodhoz sok sikert kívánnak az Apológia Kutatóközpont munkatársai!

Biblia és asztrológia

Bevezetés [2]

Be kell vallanom: sohasem érdekelt az asztrológia. A Kutatóközpontunkhoz eljuttatott kérdések alapján azonban fontosnak látjuk, hogy ebben a kérdésben is kialakítsuk álláspontunkat, amivel segítünk eligazodni ezen a területen.

Sokak szemében ez visszatetszést kelthet: ha sohasem érdekelt, akkor meg mi alapján mondok fellelte ítéletet? Ahogy azonban egyre jobban megismertem az asztrológiát, rá kellett döbbernem, hogy egy adott asztrológiai iskolában való elmélyedt ismeretanyag nemcsak hogy nem lett volna előnyös, hanem kifejezetten hátrányos lett volna. Remélem, hogy ez a rövid, áttekintő előadás segít abban, hogy lássuk a „fától az erdőt” - ugyanakkor nem lesz annyira felszínes, hogy az általános ismeretterjesztés szempontjából használhatatlan legyen.

Az előadásban három témakört szeretnék érinteni:

- Mi az asztrológia és hogyan működik?
- Mi a tudomány jelenlegi álláspontja az asztrológiával kapcsolatban?
- Mit tanít a Biblia az asztrológiáról?

Mi az asztrológia? [3]

Az asztrológia – úgy látom – egy determinisztikus komplex világnézet/világkép, amely Janus-arcú: tudományos közegben vallásként, és vallásos közegben tudományként mutatkozik be. Mielőtt részletesebben megvizsgálánk működését, négy fogalmat szeretnék meghatározni. [4]

- *asztrológia*: csillagjósolás, csillagfejtés (asztro: csillag + logosz: beszéd)
- *asztrológia*: csillagászat (+ nomosz: törvény)
- *horoszkóp*: csillagok és bolygók állásáról készített kétdimenziós órákép
- *zodiákus*: állatöv; az égboltnak a nappálya két oldalán elterülő 12 jegyre osztott keskeny sávja

Nem szeretnék az asztrológia történetéről beszélni, mert ez nagyon messze vezetne, inkább csak álljon itt néhány érdekesség. Az asztrológia és a csillagászat sokáig kéz a kézben fejlődött, és igen komoly karriert futott be, különösképpen az ókori világban. Ahogyan minket is, az ókori embert is érdekelt, hogy mit hoz a jövő. Az első írásos jóvendőmondás Kr.e. 19. századból maradt fent (ez kb. Ábrahám kora). [5]

A csillagászati ismeretek az ókorban egészen mások voltak mint ma, például Mezopotámiában alapvetően 5 bolygót ismertek, ezeket pedig isteneknek tartották. (Mai napig őrünk néhány ilyen elképzelést a hét napjainak neveiben: Saturday, Sunday, Monday)¹

Az ókori világban ismeretlen volt a személyes asztrológia, horoszkópot egész birodalmakra készítettek, illetve az uralkodóra, aki egy személyben az egész birodalmat képviselte (ez a szemlélet

1 Ezzel kapcsolatban lásd a Függelék táblázatát.

csak a felvilágosodás korában tolódik el a polgárság irányába, ahogy a pénzeszsákok a királyok udvarából a polgárokhoz „vándorolnak”).

Az első fennmaradt horoszkópot Kr.e. 410-re datálják.

A Római Birodalomban – a kiváltságos császárok kivételével – nem lehetett keleti asztrológusokhoz fordulni, ugyanis a birodalomban a *hanuspexek* (madárjósok) kiváltsága volt látni a jövőt – és elfogadni az ehhez tartozó pénzbeli ellentételezést. Rómában, tehát ebből a megfontolásból, tiltották az asztrológiát.

Az asztrológia igazi fellegvára azonban India, az indiai vallásokra jellemző *karma* tana miatt fontosnak tartották, hogy a születendő gyermek a legkisebb kárral induljon neki az életnek (karmikus teher). Ezért még menstruációs horoszkópot is használtak – a serdülő lányok első havi vérzésének időpontja alapján kiszámíthatónak vélték a fogantatás és a születés lehetséges időpontjait.

Egységes világgép-e az asztrológia? [6]

A válasz egyértelműen nem. Ha ez tényleg az emberiség ősi, közös ismerete lenne, nem lenne ekkora különbség a rendszerekben. Egyrésztől már sejthető, hogy az égbolton megjelenő csillagokba belátott „képek” kultúránként mást és mást jelentettek. (Pl. a görögök saját isteneiket, a kelták fákat, a kínaiak teljesen másfajta állatokat stb.)

A következő táblázatban szeretnék bemutatni néhány ilyen világgépet, ami homlokegyenest különbözik:

<i>Név</i>	<i>Jegy hossza</i>	<i>Kis kör</i>	<i>Nagy kör</i>
Nyugati	kb. 1 hónap (12 jegy)	kb. 1 év	(26000 év)
Kínai	kb. 1 év (12 jegy)	12 év	60 év (5 elem)
Indiai	10-11 nap (36 jegy)	1 év	
Azték (2 módszer)	12-14 nap (20 jegy)	20/28-ad év	14 év
Fás horoszkóp	1-15 nap (19 jegy)	kb. fél év	1 év
Virág horoszkóp	1 nap (9 jegy)	9 nap	28-31 nap

A táblázatban a különféle típusú asztrológiai rendszerek időbeli felosztásait láthatjátok. Egy adott időszakot különböző jegyek osztanak. Azt a ciklust, amíg egy jegy nem ismétlődik, kis körnek neveztem el. Az az időszakot pedig, amikor a kis kör valamilyen szempontból újra azonos állásba kerül, nagy körnek hívom.

Felénk talán a legismertebb a nyugati asztrológia. A nyugati asztrológiában a Nap viszonylagos mozgását figyelve a zodiákust 12, nagyjából egyforma jegyre osztották. Mivel a tavaszi napfordulópont helyzete a zodiákusban maga is változik, kb. 26000 év alatt jut el a kiindulási pontjába. (Erre még visszatérünk!)

A kínai módszer szerint egy-egy jegy egy-egy évig tart. Ebből szintén tizenkettő van, ami kombinálódik 5 őselemmel² (a nyugatiban csak 4 van!), így 60 év alatt zajlik le egy nagy kör. (Ez azt jelenti, hogy az 1. évben elkészített horoszkóp azonos lesz a 61. évben elkészítettel.)

Indiai asztrológiából többféle van, az egyik 36 különféle jegyet ismert, melyek évente ismétlődtek. Nagyjából hasonlít a nyugatira, csak a dekádok (10-11 napos jegyek) – elvileg – pontosabb leírást adhatnak a jövőről.

² Őselemek: tűz, víz, levegő, fém és fa.

Az azték módszer teljes egészében eltér az eurázsiai modellektől: nem vesz végig egy évet, hanem csak annak egy részében ismételtet 20 jegyet. A számítási módszere is nagyon furcsa és óvatoss: ha elkészít egy horoszkópot és magyarázatot, de az az adott személyre abszolút nem illik, úgy rögtön van egy másik táblázat, ami alapján egy alternatív horoszkóp készíthető el. (Gondolom nem véletlen az óvatosság, ui. az aztékoknál a labdajáték is vérre ment: a vesztes csapatot feláldozták az isteneknek...) Ez a módszer 14 évente ismételteti önmagát.

Érdekesség a fás és a virág asztrológia, amelyek már szinte teljesen elszakadnak a csillagoktól. Annyira, hogy a virág asztrológia tulajdonképpen egyszerűen oszthatósági szabály és maradékképzés alapján állítja össze a jellemzést. Ez utóbbi kettőben nagyon is tettenérhető az önkényesség, még csak a látszatát sem őrzi, hogy tudományos igényvel készüljenek.

Az asztrológia céljai [7]

Az asztrológiának sokféle célja lehet, a legjellemzőbbek a következők:

- *születési (személyi) asztrológia*: egy adott személy születési/fogantatási időben leírható csillag- és bolygóállás viszonyaiból kiindulva következtetéseket von le az adott személy személyiségére, egészségére, párkapcsolatára, karrierjére, halálára stb. vonatkoztatva
- *mundán (evilági) asztrológia*: egy adott pillanatban egy ország, esemény, politikai fordulat stb. horoszkópja [sokáig csak ez volt!]
- *jövőkutatás az asztrológia alapján*: Mi lesz ezután?
- *a legalkalmasabb időpont kutatása*: Mikor a legjobb? (Pl. aláírni ezt a szerződést, házasságot kötni, felkelni stb.)
- *üzleti, szórakoztatási célok*: magazinok által kínált horoszkópok tartoznak ide, amikor a cél egy adott termék eladása és/vagy a sztárpletykák által még ki nem töltött hasábok megtöltése valódi horoszkóp felállításával nélkül [Példa: Exit magazin horoszkópjai]

A nyugati asztrológia [8]

A többféle asztrológiai rendszer közül hazánkban a legelterjedtebbet, a nyugati asztrológiát vizsgáljuk meg részletesebben. [9]

A nyugati asztrológia a zodiákust 12 egyformának mondott csillagképre osztja be, ezek sorrendben: Kos, Bika, Ikrek, Rák, Oroszlán, Szűz, Mérleg, Skorpíó, Nyilas, Bak, Vízöntő és Halak. Az a kifejezés, hogy egy adott csillagképben vagyunk, azt jelenti, hogy az adott csillagképet *éppen nem látjuk*, ui. a Földről nézve éppen abban jár a Nap. [10]

Amikor valakitől megkérdezik, hogy milyen jegyben született, általában gondolkodás nélkül rávágja. Azonban ezeknek a jegyeknek a határoló pontjai sem triviálisak.

Például: mettől meddig tart a Rák? Sajnos három különféle számítási módszer van arra nézve, hogy mettől meddig áll a Nap a Rák csillagképben. [11]

- égövi: június 21. – július 22.
- sziderikus: július 17. – augusztus 16.
- az International Astronomical Union ajánlása (1977): július 21. – augusztus 11.

A nyugati asztrológiában általánosan használt „bolygók”: Nap, Merkúr, Vénusz, Hold, Mars, Jupiter, Szaturnusz, Uránusz, Neptunusz és Plútó. [12]

Egyes iskolák ezen kívül még használják: Lillith (nem létező fekete-Hold), Chiron (? , lehet, hogy elírás: Charon; ekkor a Plútó bolygója), Ceres, Pallas, Juno, Vesta.

A nyugati asztrológia érdekes vetülete az egészségügyi asztrológia. [13] Lényege, hogy az egyes állatövi jegyekhez szerveket és betegségeket rendel, és ez alapján következtet a kliens lehetséges vagy meglévő betegségeire/hajlamaira.

Ahogy említettem, a horoszkóp valójában egy óra-kép. [14] Nem tévesztendő össze a női magazinok néhány mondatos leírásaival: azok tulajdonképpen már a horoszkópok *értelmezései*. Az ábrákon példákat látunk a horoszkópra. Ez két ún. *mundán* horoszkóp, azaz egy-egy időpontot mutat be. A bal oldali a millennium horoszkópja³, azaz ami a harmadik évezredben várható, míg a másik Budapest horoszkópja egy adott időben. Figyeljük meg, hogy a rajzon látható „sugarak” által bezárt szögek eltérőek! (Ennek később még jelentősége lesz!)

A horoszkópkészítés lépései

Aki horoszkópot készít, a következő lépéseket kell megtennie [15]:

- a születési idő átkonvertálása csillagidőre
- a születési hely és idő alapján a házak meghatározása
- az Efemeridából a planéták elhelyezkedésének kikeresése
- fontosnak tartott egyéb horoszkópelemek
- szögtávolságok, fényszögek meghatározása
- testi állapot szerinti legfontosabb horoszkópelemek meghatározása

A születési idő átkonvertálása

A horoszkópkészítés első lépése, hogy a helyi időt át kell konvertálnunk helyi *csillagidőre*. [16] Az eljárás lényege, hogy különféle matematikai lépések segítségével az általunk keresett időpontot összevethetővé tegyük az Efemerida értékeivel, az ugyanis csillagidőre adja meg az egyes égitestek helyzetét.

Az átkonvertálás lépései a következők:

- a helyi idő átkonvertálása világidőre (UT) (Greenwich-ben mennyi a pontos idő?)
- a csillagidő korrekciója (Ok: a Föld forgási ideje nem 24 óra, kevesebb)
- csillagidő meghatározása a kérdéses időpontban Greenwich-ben.
- csillagidő meghatározása a kérdéses időpontban a megfelelő helyen (eltolódás földrajzi hosszúság szerint)

Ezek szerint az, aki 1972. július 9-én 13:04-kor született Budapesten, az csillagidő szerint 7 óra 30 perc 13 másodperckor született. A horoszkóp elkészítésének ez lesz a kiindulópontja.

A házak és szerepük [17]

Mik a házak? A világ szeletei, amelyek a Földön futnak egymásba. Összesen 12 darab van belőlük, és a horoszkóp értelmezése során kulcsszerepük van a hatások értelmezésénél.

A házak meghatározásának módszerei:⁴

³ Forrása: Wikipedia.org

⁴ Dubravszky László – Eörssy János: A tradicionális asztrológia tankönyve, Bioenergetic, Budapest, 2001 nyomán

- Porphyrius-féle [kb. 250]: primitív szemlélet
- Campanus-féle [kb. 1280]: tiszta térszemlélet
- Regiomontanus-féle [1490]: vegyes idő- és térszemlélet
- Placidus-féle (80%) [1651]: tiszta időszemlélet
- Page-Polich-féle [1964]: topocentrikus házrendszer
- Vehlou-féle: egyenlő házak rendszere: („tudománytalan”)

Mit mutatnak meg a házak? [18]

A házakban szereplő bolygók határozzák meg azokat a hatásokat, amelyek pl. a személyes horoszkóp alapján a személyt érik. Az egyes házak hatása, szerepe az ábrán látható. Szintén fontos az egyes bolygók szerepe, de ezt idő hiányában nem részletezem. (No meg azért sem, mert az előadásnak nem az a célja, hogy profi asztrológusokat képezzünk!)

A planéták elhelyezkedése [19]

Ezek után az Efemeridákból (a planéták helyzetét tartalmazó táblázatokból) meghatározhatjuk az egyes bolygók helyzetét a horoszkópon.

A fényszögek [20]

A horoszkópon megjelenő „bolygók” bizonyos szögállásokban (asztrológus szóhasználatban: fényszögekben) állnak egymással. Ezek közül csak ötöt mutatok be, értelmezés nélkül. (10-12 -féle fényszöggel lehet találkozni az egyes asztrológus iskolákban) Ezeknek tehát valamiféle geometriai alapjelentése van, amihez különféle hatásokat rendelnek hozzá az értelmezés során.

A kész horoszkóp [21]

Ha mindezzel megvagyunk, akkor már egy elemezhető horoszkópot kapunk.⁵

A magyarázat anomáliái [22]

Ezek után hozzá is láthatnánk ennek a horoszkópnak az értelmezéséhez, de e helyett inkább felsorolom azokat az anomáliákat, amikkel a horoszkópos könyvek olvasása során találkoztam:

- iskolánként változik a magyarázat. A laikus vajon mi alapján döntheti el, melyik a hiteles?
- ami feltűnt: egy elnevezés fogalmára jellemző lesz a személyre jellemző (pl. Rák: vizes jel → a Rák szereti a vizet; Mars hatása: erő; Vénusz hatása: szépség, szerelem).
- hírességek horoszkópjai: visszacsatolások. Mivel a híresség ekkor és ekkor született, és az életében ilyen és ilyen események játszódtak le, az én életemben is ez lesz.
- a régi horoszkópok „jóágát” nem befolyásolja újabb bolygók (pl. Plútó) felfedezése.
- az azonos időben született ikrek különböző személyisége, sorsa nem magyarázható (Ézsau és Jákób)

Mégis, miért működik az asztrológia? [23]

Nem gondolom, hogy erre a kérdésre minden részletet illetően tudok válaszolni, de három szempontot érdemes megfontolni:

⁵ Az ezo.hu automatáját használva készült el az ábra.

- *közös hit*: aki komolyan veszi, már eleve bizalommal fordul hozzá, kritika nélkül
- *az asztrológus emberismerete*. Akik komolyan veszik, elutasítják a „szalagszerű” horoszkópot, ui. mindenkivel személyesen beszélnek
- *szellemi befolyás* lehetősége.

Tudomány és asztrológia [24]

A tudomány igen sok területen vitatja az asztrológia érvényességét. A rövidség kedvéért csak három szakterület néhány példáját venném elő, amelyek a következők:

- csillagászat
- matematikai statisztika
- pszichológia

A csillagászat érvei⁶

Geocentrikus vagy heliocentrikus világgép? [25]

A csillagászat első problémája az asztrológiával az, hogy világgépe túlhaladott. Kétségtelen tény, hogy amikor még együtt jártak (ti. az asztrológia és az asztronómia), akkor a geocentrikus világgép tudományosan elfogadható világgépnek számított. Mára azonban már túlhaladottá vált: ha csak a saját naprendszerünket vesszük figyelembe, akkor is a heliocentrikus szemlélet a helyes.

A két ábrán a két világgép közötti különbség látható. Az alsó a jelenlegi, háromdimenziós képünk a Naprendszeréről, míg a felső a „tökéletes mozgásként” leírt körmozgásokból próbálta meg összeállítani az egyes égitestek – közöttük a Nap – pályáját is. Látható, hogy két égitest kering a Föld körül: a Hold és a Nap. A többi bolygó két keringésből építi fel a pályáját.

A másik, ezzel kapcsolatos probléma, hogy a horoszkópok kétdimenziós rendszere alkalmatlan arra, hogy szabatosan leírja a Naprendszer bolygóinak helyzetét. Ebből következően alkalmatlan arra, hogy azok hatását is szabatosan leírja. [26]

A precesszió [27]

Biztosan mindenki hallotta, hogy a New Age filozófiájának háttérében az az elképzelés áll, hogy az emberiség a Halak csillagképének korszakából a Vízöntő csillagképének új korszakába lépett át. Ennek a filozófiának a háttérében egy valós jelenség áll: a precesszió. A precesszió azt jelenti, hogy a tavaszpont (tavaszi napforduló időpontja) az idő előrehaladtával látszólag hátrafelé mozog a csillagképeken. Egy teljes fordulatot kb. 26000 év alatt tesz meg (nagy kör).

Az ábrán látható, hogy a tavaszpont Kr.e. 111-ben már a Halakban volt, és Kr. u. 2813-ban is még a Halak csillagképében lesz. A következő ábrán is látható, ahogy a tavaszpont szépen vándorol a zodiákusban. [28]

Ennek viszont furcsa következménye van: eltérés van a valódi csillagkép és az asztrológiai jegy között. Asztrológusok szerint ez nem gond, hiszen csak az időt hivatottak beosztani a csillagjegyek, tehát tkp. mindegy, hogy nem ott van, ahol jelöljük. [29] Ugyanakkor a horoszkópok további finomításánál ezeknek a távoli csillagoknak a hatását is beszámítják. Most akkor számítanak, vagy nem?

Az eltérést mindenki láthatja: az asztrológiai jegyek elcsúsznak a csillagképekhez képest. Ráadásul, ha az ábrát gondosan megnézzük, azt is láthatjuk, hogy nem helyes 12 egyforma részre beosztani

6 Az összefoglalás alapja: Csaba György: Csillagjósolás, Minerva, Budapest, 1986 és Csaba György: Hazudnak-e a csillagok?, General Press Kiadó, Budapest, 2003

ni a zodiákust: a csillagképek nem egyforma szélesek, egyik szélesebb mint a másik.⁷ (Ráadásul: ezek felosztása, elnevezése teljesen önkényes, hiszen hogy mely csillagok tartoznak mely képbe, és hol vannak a határai, azt csak az emberi hagyomány határozza meg.)

Mely égitesteket kell beszámítani? [30]

A bolygók asztrológiai jeleinek bemutatásánál már említettem, hogy különbségek vannak az asztrológiai iskolák álláspontjában az égitestek hatásának felhasználása tekintetében. Tudományos szempontból még élesebben vetődik fel annak a kérdése, hogy mi alapján lehet kiválogatni azokat az égitesteket (planétákat), amelyek számítanak?

2006 nyarán a csillagászati világkonferencián néhányan felvetették, hogy nevezzék ki bolygónak az addig kisbolygónak titulált égitestek közül a *Cerest*, a *Chiront* és a *2003UB313*-at. A konferencián résztvevők között vita alakult ki akörül, hogy is mitől bolygó egy bolygó? Hogyan definiálható? Az előterjesztés indokait figyelembe véve ugyanis nem csak a három felsorolt, hanem a képen látható további 12 égitest is lehetne a Naprendszer bolygója.

A konferencia úgy határozott, hogy a Plútót is lefokozzák kisbolygóvá. [31] Így ismét felvetődik a kérdés: helyesek-e azok a horoszkópok, amelyekben megtalálható a Plútó és ha igen, akkor pedig mely kisbolygókat kéne még feltüntetni, és újraszámolni az egészet?

Összehasonlításképpen szeretném bemutatni a jobb alsó sarokban szereplő Plútót több, a Naprendszerben keringő holddal. [32] Az alsó sor második tagja a mi Holdunk. (*hold*: égitest, amely egy bolygó körül kering. A fentiek általában a Jupiter és a Szaturnusz körül.) A Hold kivételével, ezek egyikét sem veszik figyelembe a horoszkópok készítésénél. Vajon miért?

Szülészprofesszor és az újszülött⁸ [33]

Tegyük föl, hogy egy 70 kg-os szülészprofesszor 1 méter távolságra áll az éppen megszülető gyermek mellett. Mekkora a professzor és a gyermek között fellépő tömegvonzás, valamint a bolygó és a gyermek közötti tömegvonzás aránya?

<i>A bolygó neve</i>	<i>Erők aránya ($F_{szülész}/F_{bolygó}$)</i>
Jupiter	0,01
Szaturnusz	0,18
Vénusz	0,02
Mars	0,33

Ez azt jelenti, hogy pl. a Mars hatásával összevetve a szülészprofesszor zavaró hatása akár 33%-os is lehet. Nem mindegy tehát, hogy a professzor úr hol áll a Marshoz képest, ugyanis deformálja annak gravitációs terét – és ezzel együtt annak feltételezett hatását is.

A számításnál a bolygók legközelebbi állását használtam fel.

7 Érdemes összehasonlítani a Szűz (Virgo) és a Mérleg (Libra) szélességét!

8 Vigyázat, mélyvíz! Az általam használt modell nem felel meg a valóságnak abban az értelemben, hogy figyelmen kívül hagytam a három legfontosabb gravitációs teret, a Napét, a Holdét és a Földét. Amit kiszámoltam az csak úgy érvényes, hogy a három test (a bolygó, a baba és a szülészprofesszor) valahol a világűrben lebeg megfelelő távolságra. Két test közötti tömegvonzás képlete: $F=G(m_1 \cdot m_2)/r^2$; ahol G a gravitációs állandó, értéke $6,6720 \cdot 10^{-14}$. Ebből számolható a hatóerők aránya, azaz a szülés és a baba, valamint a bolygó és a baba között fellépő gravitációs erő aránya.

Világkatasztrófa: 2002. május 6.? [34-35]

Az mundán asztrológiában az együttállás szinte mindig katasztrófát jelent. Ezt hirdették meg 2002. május 6-ára is, amikor egyes asztrológusok számításai szerint a Hold, a Jupiter, a Vénusz, a Mars, a Szaturnusz és Merkúr együtt állt az égen. A problémám egyrészt az, hogy tudományos szempontból vitatható, mi számít együttállásnak (mekkora hibával kell számolnunk). Másrészt tény: túléltek!

A csillagok valódi helyzete [36]

Az eget böngészve az ember hajlamos megfélekezni arról, hogy a csillagok a térben nem úgy helyezkednek el, ahogy mi azt a földről látjuk. Az asztrológia az ilyen távolságkülönbségekkel sem számol. Példaként szeretném bemutatni az Orion csillagképet. A bal oldali fénykép nagyon jó felbontású, szabad szemmel már nem így látjuk. A jobb oldali rajz magát a csillagképet mutatja be vázlatosan. Ebből viszont nem derül ki a tényleges helyzetük/távolságuk.

Oldalnézetből azonban már látható, hogy az Orion csillagképében levő csillagok távolsága nem egyenlő, így azok elvileg ránk gyakorolt hatása sem lehet ugyanaz.⁹ [37]

Egy utolsó csillagászati érdekesség: nincs abszolút állócsillag. A csillagok is mozognak, ahogy a világegyetem tágul. A képen fent az Oroszlán csillagképe látható, ahogy mi látjuk, és lent, ahogy ezt 100.000 év múlva látnánk.¹⁰ [38]

A csillagászat szerint: az asztrológia világképe túlhaladott és hibás.

A matematikai statisztika érvei¹¹ [39]

Amikor statisztikai adatokat hallunk politikusok szájából, bizony gyanakszunk, hogy az adatokat valamilyen szempontból „kozmetikázták”. Ugyanakkor a matematikai statisztika nagyon komoly tudomány: ott keres összefüggéseket, ahol egy részletes vizsgálat nem lenne kivitelezhető, vagy borzasztóan költséges lenne.

A matematikai statisztika alapja a valószínűségszámítás. Valahonnan onnan indul el, hogy mekkora a valószínűsége annak, hogy ha egy szabályos kockával dobunk, elsőre hatot dobunk? (Kiszámolva: az összes eset: hat oldala van; várt esemény: 1 oldal [a hatos]; valószínűség: „várt esemény” osztva „összes esettel” = egyhatod.) A mechanika törvényeivel leírhatnánk a dobókocka dobását: milyen erőhatások léptek föl, milyen talajra esett, figyelembe venni a súrlódást, légellenállást, stb., de ez túl sok adatot igényelne, amit nem ismerünk, és emellett nem is érné meg. Sokkal egyszerűbb a fenti módon a valószínűségszámítást alkalmazni az adott esetben (itt: a dobókocka dobása).

A valószínűségszámítás elveiből kiindulva a matematikai statisztika olyan kérdésekre is válaszolni tud, hogy pl. ha egy gyártósoron napi 100.000 db terméket gyártunk, de csak ezernek vizsgáljuk meg a minőségét, akkor a 100.000 db közül mennyi lehet hibás. (Nem tudjuk a pontos összefüggést, mégis ki tudjuk számítani.)

Az asztrológia matematikai statisztikai vizsgálata [40]

Az asztrológusok nem tudják minden szempontból leírni azokat a fizikai és spirituális összefüggéseket, amelyek a rendszerükben valójában hatnak. Ezalatt nem azt értem, hogy nem tudják leírni,

9 Például az Orion csillagképében szereplő Rigel 650 fényévre van, míg Betelgeuze „csak” 270 fényévre.

Természettudományi Kisenciklopédia, Gondolat, Budapest, 1987, 38. o. 1.6.1-11. táblázat nyomán. **A szóbeli előadásban nagyságrenddel eltévesztettem a távolságot!**

10 Természettudományi Kisenciklopédia, Gondolat, Budapest, 1987, 39. o. 1.6.2-2. ábra nyomán

11 A matematikai statisztikai összefoglalás alapját Szilágyi András: Az asztrológia tudományos vizsgálatai c. tanulmánya alapján készítettük el. (Internet: <http://www.tar.hu/albedo/asztrologia.htm>) Ezúton is köszönjük!

hogy egy adott bolygó adott helyzetének milyen következménye lesz a rendszerükben, hanem hogy azt a mögöttes összefüggést, ami ezt a eseményt létrehozza, nem tudják leírni.

A matematikai statisztika fejlődése lehetővé teszi számunkra az ilyen jellegű rendszerek vizsgálatát: ismerjük a kiinduló adatokat, ismerjük a várt eseményeket, és ez alapján vizsgálható, hogy van-e összefüggés az adott rendszerben. Matematikai statisztikai szempontból az asztrológia legalább háromféle módon vizsgálható:

- *Összefüggés keresése sok emberből álló mintákon* a különféle effektusok keresésében (Azaz, ha tényleg léteznek ezek a hatások, akkor az sok emberből álló mintákon valóságban megjelennek, még akkor is, ha a pontos eseményt leírni nem tudom. Például, ha van hatása a Vénusznak a szerelemben, akkor ez a hasonló jegyben született emberek életében azonos hatással jelenik meg.)
- *Neves asztrológusok tesztelése* személyek és a horoszkóp összekapcsolásánál. (A kérdés itt az, hogy az asztrológus tényleg rendelkezik-e egyfajta speciális tudással, azaz ki tudja-e választani egy adott személy horoszkópját egy halmazból, vagy válasza véletlenszerűek lesznek-e?)
- *Laikusok tesztelése* saját horoszkópjuk kiválasztásánál (Mind közül a legfontosabb talán ez: egy laikus mennyire tudja „használni” ezt az ismeretet, magára ismer-e a horoszkópjá, annak értelmezése kapcsán, vagy „ész nélkül” mindent elfogad?)

A Mars-effektus [41]

Az asztrológia statisztikai vizsgálatának lehetőségét először *Michel Gauquelin* vetette fel. Egyik előkísérletében azt figyelte, hogy van-e szerepe a Mars helyzetének a tornászbajnokok horoszkópjában. Azt találta, hogy a tornászbajnokok horoszkópjában a Mars bizonyos házakban gyakrabban fordul elő, mint más házakban. A jelenséget el is nevezték Mars-effektusnak.

Úgy tűnt, hogy megkezdődhet az asztrológia elfogulatlan vizsgálata, de Gauquelin későbbi eredményei már korántsem voltak ilyen egyértelműek. Az asztrológusok mai napig emlegetik a „Mars-effektust”, mint az asztrológia tényszerű tudományos bizonyítékát, ugyanakkor elfelejtik közölni akár Gauquelinnek, akár mások kutatóknak későbbi eredményeit.

Először nézzük Gauquelin vizsgálatait [42]:

- 1955¹²: Azt vizsgálta, hogy van-e összefüggés az emberek foglalkozása, illetve a Merkúr, Vénusz, Mars, Jupiter, Szaturnusz és Hold elhelyezkedése között. Azt találta, hogy *nincsen összefüggés*.
- 1967¹³: Azt vizsgálta, hogy van-e összefüggés a sikeres emberek sikerei és a Szaturnusz elhelyezkedései között; valamint a gyilkosok és a Mars elhelyezkedése között. Azt találta, hogy *nincs* ilyen összefüggés.
- 1982¹⁴: Kétezer sportoló, színész, író és tudós személyiségprofilját vetette össze a Nap és a Hold feltételezett hatása kapcsán, és azt találta, hogy *nincs összefüggés* pályájuk és sikerük, valamint a Nap és a Hold horoszkópbeli elhelyezkedését illetően.

További vizsgálatok [43]

További vizsgálatokat végeztek, hogy összefüggést keressenek a tények és az asztrológia állításai között. Vizsgálták, hogy van-e összefüggés a vizsgálatban részt vevő személyek állatövi jegye és a

12 Gauquelin, M. (1955): "L'Influence des Astres, Etude Critique et Experimentale." Dauphin Press

13 Gauquelin, M. (1967): "The Cosmic Clocks." p84. Henry Regnery Co.

14 Gauquelin, M. (1982): "Zodiac and Personality: An Empirical Study." Sceptical Inquirer, 6:3, 57.

foglalkozása között [Van Deusen (1976)¹⁵, Culver és Ianna (1977)¹⁶, Culver (1979)¹⁷], és azt találták, hogy *nincs összefüggés*. Hasonló eredményre jutottak más kutatók [Pellegrini (1973)¹⁸, Silverman és Witmer (1974)¹⁹, Dalen (1975)²⁰, Dean és Mather (1977)²¹], amikor a személyiségjegyek és az állatövi jegyek között kerestek összefüggést. Azonos eredményre – azaz nem találtak összefüggést! - jutottak Barth és Bennett (1974)²², amikor a Merkúr, a Mars, a Vénusz és a Jupiter szerinti születési jegyek és a foglalkozás, egészségügyi jegy, testmagasság és élettartam között kerestek kapcsolatot.

Kijelenthető tehát, hogy a matematikai statisztika módszereivel nem található összefüggés az asztrológia vélt alapjelenségei és a tapasztalat között.

Neves asztrológusok tesztelése [44]

A vizsgálatok másik irányvonala az volt, hogy neves asztrológusokat vetettek alá különféle teszteknek. Ennek a vizsgálati eljárásnak az a lényege, hogy leellenőrizzék: valóban rendelkeznek-e az asztrológusok a róluk feltételezett tudással?

Az egyik ilyen vizsgálat egy vezető asztrológus, John McCall tesztelése volt, akinek négy horoszkópból kellett kiválasztania egy adott személy horoszkópját, akit előzőleg bemutatott neki [Culver és Ianna (1988)²³]. Azt találták, hogy John McCall a bemutatott 28 személyből mindössze 7-nek tudta kiválasztani a horoszkópját, annak ellenére, hogy azt állította, hogy 80%-os valószínűséggel meg tudja állapítani az illető horoszkópját. A 25%-os eredmény gyakorlatilag a *véletlen találgatás eredményét* hozta.

Egy másik kísérletben [Carlson (1985)²⁴] 28 asztrológust teszteltek. Az eljárás lényege az volt, hogy minden asztrológus 1-1 horoszkóphoz 3-3 személyiségtesztet kapott, ami alapján össze kellett párosítania a 3 személyiségtesztből az egyetlen helyeset. Ebben az esetben 116 próbából 34 esetben választottak helyesen az asztrológusok, ami ismét megfelel a véletlenszerű próbálgatásnak.

Egy hasonló vizsgálatban [McGrew (1990)²⁵] 6 asztrológust és egy nem asztrológus kontrollszemélyt vizsgált. Feladatuk az volt, hogy 23 személy horoszkópját párosítsa a róluk szóló dokumentációval. Az eredmény az lett, hogy a kontrollszemély ugyanakkora teljesítményt nyújtott a kiválasztásban, mint az asztrológusok.

Mindez azt jelenti, hogy nem találtak valódi bizonyítékot arra, hogy az asztrológusok tudása több lenne az átlagember tudásánál.

Az átlagember tesztelése [45]

Mindezek mellett talán legérdekesebbek és legtanulságosabbak azok a vizsgálatok, melyben azt kuttatták, hogy az átlagember ki tudja-e választani a saját horoszkópját.

Az egyik vizsgálat [Carlson (1985)²⁶] során 83 személynek osztottak ki fejenként 3-3 horoszkópot, amiből ki kellett választaniuk a sajátjukat. Azt tapasztalták, hogy mindössze 28-an választottak jól, ami azt jelenti, hogy eredményük gyakorlatilag a véletlen találgatáson alapult.

15 Van Deusen, E. (1976) Astrogenetics Doubleday

16 Culver, R., Ianna, P. (1977) Astronomy Quarterly, 1, 85.

17 Culver, R. (1979): "Sun Sign Sunset." Pachert

18 Pellegrini, R. (1973): "The Astrological Theory of Personality" Journal of Psychology, 85, 21.

19 Silverman, B., Witmer, M. (1977): "Astrological Indicators of Personality." Journal of Psychology, 87, 89.

20 Per Dalen (1975): "Season of Birth." American Elsevier Publishing

21 Dean G., Mather, A. (1977): "Recent Advances in Natal Astrology." p113. The Astrological Association

22 Barth, J., Bennet, J. (1974) Leonardo 7, 235.

23 Culver, R., Ianna, P. (1988): "Astrology: True or False?" p215. Prometheus

24 Carlson, S. (1985): "A Double-blind Test of Astrology." Nature, 318, 419.

25 McGrew, John H., McFall, Richard M. (1990): "A Scientific Inquiry Into the Validity of Astrology." Journal of Scientific Exploration, 4, 75-83.

26 Carlson, S. (1985): "A Double-blind Test of Astrology." Nature, 318, 419.

Fontosnak tartották azt is, hogy a jellemzés pontosságát is vizsgálják. Dean (1987)²⁷ vizsgálatában minden résztvevőnek asztrológus készítette el a horoszkópját és a hozzá tartozó magyarázatot. Ezek után a magyarázatok felét az ellenkezőjére hamisították, és a vizsgálatban résztvevők egyformán pontosnak ítélték az eredeti és a meghamisított horoszkóp-magyarázatokat egyaránt.

Egy további kísérletben [Dwyer (1987)²⁸] 30 személyt vizsgáltak, akik két horoszkópot kaptak: az egyik a pontos horoszkóp volt, míg a másik egy 5 és fél évvel korábbi leírás. A vizsgálat eredményeként a laikusok fele-fele arányban tudták kiválasztani az elkészített horoszkóp magyarázatokat helyesen. Ez is a véletlenszerű találgatás eredményének felel meg.

Összefoglalva a matematikai statisztikai vizsgálatokat:

A matematikai statisztika szerint nincs összefüggés a vélt asztrológiai hatások és a megfigyelt adatok között.

A pszichológiai érvei²⁹ [46]

A tudományos vizsgálat harmadik területe a pszichológia, az emberi lélekkel foglalkozó tudomány. Mivel az alkalmazott pszichológiai terápiaik között találkozhatunk ún. asztrológiai pszichológiával, a pszichológusok maguk is kénytelenek voltak ezt a módszert megvizsgálni, és esetleges hibáira/veszélyeire figyelmeztetni.

Az első dolog, amit megemlítenek, az, hogy *a személyiség típusok nem a születési idő alapján alakulnak ki*. Valóban van szerepe annak, hogy ki mikor és főként hova született, de ez inkább szociológiai tényezőként hat az egyén személyiségének kialakulására. Gondoljunk végig: pl. sokkal inkább hasonlítani fog két személy személyisége akkor ha azonos korszakban születtek (pl. mindketten átérték a világháborút), még akkor is, ha más csillagképben születtek, mint akkor, ha azonos csillagképben születtek – ugyanakkor 50 év különbség választja el őket.

A modern pszichológia szerint egy adott személy személyisége kb. 70 személyiségjegy alapján írható le. A jelenlegi pszichológiai iskolák egyáltalán nem szeretik az olyasfajta skatulyázásokat, amiket az asztrológia és korábban a pszichológia is művelt. Megítélésük szerint egy ember lelki alkata sokkal bonyolultabb annál, mintsem hogy 12 alaptípusba sorolható lenne.³⁰

A másik szempont, amire a modern pszichológia felhívja a figyelmet az, hogy mivel az asztrológiához forduló személy már eleve bizalommal fordul az asztrológushoz és következtetéseihez, ezért roppant veszélyes lehet az, ha valamiféle negatívum kerül bele az elemzésbe. Mivel ez ilyen módon kijelentetett, az illető akár tudatosan, akár tudattalanul, de *hosszú ideig tartja az életét*, így az elemzés mintegy önbeteljesítő próféciaként működik. Gondoljunk bele: ha az szerepel a horoszkópomban, hogy anyagi nehézségeim lesznek, lehet, hogy éppen emiatt kezdek el felelőtlenül gazdálkodni a pénzzel – és tényleg anyagi nehézségeim támadnak. Még veszélyesebb lehet ez betegség/halál időpontjának megadása esetén.³¹ Éppen ezért a pszichológusok arra hívják fel a figyelmet, hogy az asztrológia veszélyes.

27 Dean, G. (nincs meg a pontos referencia)

28 Dwyer T. (1987) személyes közlés idézve Dean, G. (1987): "Does Astrology Need to be True? Part 1: A Look at the Real Thing." *Skeptical Inquirer*, 11, 166.-ban.

29 Az összefoglalás Federspiel, Krista – Karger, Ingeborg Lackinger: *A lélek egészségkönyve. Mi a teendő a lelki problémákkal? Tanácsadás. Öngyógyítás. Gyógyszerek. 120 Pszichoterápia értékelés, Kossuth Kiadó, Budapest, 1998, 491-495. o. alapján*

30 Rádásul – teszem hozzá – nem mindennapi előítélettel lehet dolgunk. Gondoljunk bele: ha pl. egy munkáltató csillagjegyek alapján választ munkatársakat, akkor az ugyanolyan, mintha valaki a rasszizmusa alapján tenné ugyanezt. Véleményem szerint erkölcsi szempontból ez kifogásolható.

31 A szakirodalom ismer olyan eseteket, amikor közölte az asztrológus az illető halálának időpontját – és be is következett, ui. öngyilkos lett. A mai asztrológus etika nagyon gondosan kezeli ezt a témát: ha erről kérdez a páciens, akkor az asztrológusnak a választ meg kell tagadnia.

Szakemberek arra is kitérnek, hogy az asztrológia alkalmatlan a valódi személyiségzavarok kezelésére. Általában az asztrológushoz járó, személyiségzavarokkal küzdő egyén még súlyosabb helyzetbe kerül, hiszen az asztrológustól hallott kijelentések csak újabb teherként nyomják a lelkét.

Az asztrológiával szemben fenntartott pszichológiai érvek közül a legérdekesebb az ún. Barnum-effektus.

A Barnum-effektus [47]

Barnum egy 19. századi cirkuszigazgató volt, aki felfedezte, hogy ha jellemzését kellőképpen nagy általánosságban fogalmazza meg, akkor azt mindenki személyesen magára veszi. Az asztrológiában ezzel a jelenséggel is számolni kell. Barnum példaszövege³²:

„Önök feltétlenül szüksége van olyan emberek társaságára, akik kedvelik és csodálják. Ön hajlamos az önbírálatra. Parlagon hevertetett képességekkel rendelkezik, amelyeket nem használ ki a maga előnyére. Habár vannak személyes gyengéi, ezeket általában képes ellensúlyozni. Szexuális kapcsolataiban problémák jelentkezhetnek. Kifelé ön fegyelmezett és kontroll alatt tartja magát, bensőleg azonban nyugtalan és bizonytalan. Néha komoly kétségei támadnak, vajon helyesen döntött-e, helyesen cselekedett-e. Bizonyos változtatásokat és cseréket előnyben részesít, de elégedetlenné válik, ha némely előírások és szabályok révén korlátok közé szorul. Szellemileg függetlennek tudja magát, kritikátlanul nem fogadja el mások véleményét. Nem tartja bölcs magatartásnak, ha mások iránt nyílnak mutatkozik. Néha extrovertált, barátságos, szellemes, máskor viszont zárkózott, óvatos és tartózkodó. Törekvései néha irreálisak. A biztonság életének egyik legfőbb célja.”

Összefoglalva tehát a modern pszichológia állásfoglalását az asztrológiával kapcsolatban:

A pszichológia szerint az asztrológia alkalmazása veszélyes lehet!

A Biblia és az asztrológia [48]

Az előadás utolsó pontjaként tekintsük át a Biblia és az asztrológia kapcsolatát!

Teremtéstörténetek [49]

Az első dolog, amit érdemes megfontolnunk az az, hogy az asztrológia *világképe a korabeli világképekben gyökerezik*. Ha összehasonlítjuk a bibliai teremtéstörténetet és a korabeli mezopotámiai teremtéstörténeteket, azt láthatjuk, hogy jelentős különbségek vannak. A korabeli teremtéstörténetek világképe általában panteista szemléletű, azaz az istenek *részei* a világnak. Azért kell tehát szerintük a csillagoktól tartani, mert világképükben a csillagok *sorshatalmak*/istenek – vagy legalábbis azoknek képei.

A Biblia üzenete ezzel szemben teljesen más. Ha megnézzük az 1Móz 1:14-19-et, láthatjuk, hogy Isten a világtól elkülönülten létezik, *nem része a világnak*. Megtudhatjuk azt is, hogy a csillagok nem sorshatalmak, azokat Isten helyezte az égboltra azzal a céllal, hogy az időt beosszák (strukturalják) és a tájékozódást segítsék.

Látható tehát, hogy az ókori mezopotámiai világkép, amiből a mai nyugati asztrológia is kifejlődött homlokegyenesen másként gondolkozik az „istenekről” és a csillagokról, mint a Biblia.

32 A szöveg forrása: Federspiel, Krista – Karger, Ingeborg Lackinger: A lélek egészségkönyve. Mi a teendő a lelki problémákkal? Tanácsadás. Öngyógyítás. Gyógyszerek. 120 Pszichoterápia értékelés, Kossuth Kiadó, Budapest, 1998, 494. o.

A Biblia tiltja az asztrológiát [50]

Néhány igevers nagyon egyértelműen fogalmaz a csillagok és az asztrológia kérdésében.

A legelső határozott tiltás Izrael, mint Isten népe számára:

„Ha a szemedet az égre emeled, és látod a napot, a holdat és a csillagokat, az ég egész seregét, ne tántorodj meg, ne borulj le azok előtt, és ne tiszteld azokat; mert azokat az ég alatt levő többi népek hagyta meg Istened az ÚR!” (5Móz 4:19)

Keresztényként sem gondolkozhatunk másként erről a kérdéstről, hiszen ha a leborulás manapság nem is igazán jellemző, de vajon nem ugyanezt jelenti-e az, ha életünket hozzájuk igazítjuk?

Az 5Móz 18:9-12-ben Mózes részletesebben ír a különféle okkult praktikákról, ami ezzel zár le: „de neked nem engedi azt meg Istened, az ÚR” Egyértelmű az üzenet: aki komolyan veszi a Bibliát, az nem árthatja bele magát az okkult tanításokba, és az asztrológiába se.

Ézsaiás 47. fejezetében hosszas prófécia olvasható Babilonról. A prófécia így fejeződik be:

„Agyonfárasztod magad tervezgetésekkel. Álljanak elő, és segítsenek meg, akik az eget vizsgálják, a csillagokat nézik, és újhold napján előre megmondják, mi történik veled. Úgy járnak, mint a tarló: tűz égeti el őket. Nem mentik meg életüket a lángok hatalmából. Nem melegedni való parázs az, nem olyan tűz, ami mellett ülni szoktak. Így jársz majd a varázslókkal, akikkel ifjúságod óta vesződtél. Mindenki hanyatt-homlok menekül, nem segít rajtad senki” Ézs 47:13-15

A prófécia alapján néhány dolog világossá válhat számunkra:

- Babilóniában a jövőtől való félelem indukálta a csillagjósolást.
- Voltak olyan varázslók (mágusok, asztrológusok), akik megmondták a jövőt.
- Isten ítélet alá vonja a csillagjósokat: nem menekülnek meg a lángoktól.
- Nem lesz segítség – sem a varázslóktól, sem a varázslókra hallgatókról.

Ennek a fényében tekinthetjük-e pusztán csak könnyed játszadozásnak az asztrológiát?

És végül Jeremiás próféta könyvében határozott bátorítást kapunk: nem kell, hogy féljünk a csillagoktól:

„A pogányok szokását el ne tanuljátok, és az égi jelektől ne rettegjétek, mert csak a pogányok rettegnek azoktól.” (Jer. 10:2)

Mindezt látva egyértelmű a Biblia állásfoglalása: az asztrológia Isten népe számára tilos!

Izrael asztrológiája: bűn [51]

A Bibliában néhány helyen találkozunk „csillagistenekkel”.

- Szikkút és Kijjún csillagistenek (Ám 5:25-26)
- Romfa isten csillaga (ApCsel 7:41-43)
- Asera, Baál és a csillagok seregei (2Kir 17:16-17)
- Szerencseistenek, sorsistennők (Ézs 65:11)
- Nérgál (= Mars) (2Kir 17:30)
- Nébó (=Merkúr) (Ézs 46:1)

Azonban akár Izrael akár a pogány népek gyakorlatában jelentek is meg ezek a dolgok, *Isten sohasem helyeselte azt.*

Amiket az asztrológusok a Bibliából kiolvasnak [52]

Az asztrológusok gyakran emlegetnek néhány igeverset a Bibliából, melyek szerintük alátámasztják, hogy Isten megengedi az asztrológiát.

Az első ilyen igehely az 5Móz 4:19:

„Ha a szemedet az égre emeled, és látod a napot, a holdat és a csillagokat, az ég egész seregét, ne tántorodj meg, ne borulj le azok előtt, és ne tiszteld azokat; mert azokat az ég alatt levő többi népnek hagyta meg Istened az ÚR!”

Ha elolvassuk a szövegkörnyezetet és végiggondoljuk az ott olvasottakat, hamar rájöhethetünk arra, hogy itt Isten nem „engedélyt ad” a pogányoknak (népeknek), hogy asztrológiával foglalkozzanak, hanem határozottan *megtiltja* azt Izraelnek, mint választott népnek. Hiszen ez az egyik, ami megkülönbözteti őket tőlük: ők nem a csillagokat tekintik isteneknek, hanem az élő Istennel van kapcsolatuk. Nem igaz tehát, hogy itt Isten megengedte a népeknek az asztrológia művelését. Velük egész egyszerűen nem kötött szövetséget, és ezért nem is utasította őket semmi ilyesmire.

A másik ilyen érv *József álma* szokott lenni (1Móz 37:9-11), amelyben József is 11 csillagot, Napot és Holdat látott álmában, amiről beszámol testvéreinek. Az asztrológusok értelmezése szerint József itt csillagjósoként a csillagok alapján magyarázza a jövőt.

Ha azonban végiggondoljuk: Józsefnek *álmában* jelent meg a 11 csillag, a Nap és a Hold, nem a valóságban. Nem a csillagjegyeket vizsgálta, mint az asztrológusok. Álmában jelentek meg ezek a szimbólumok: a 11 csillag a testvéreit jelentette, a Nap és a Hold apját és anyját – tehát konkrét jelentéssel bírtak. Ha az asztrológusok József példáját követik, akkor akár kévéket is vizsgálhatnának, mivel ez is szerepelt József álmában!

További érv, hogy *Dániel* próféta maga is asztrológus volt. Ha azonban részletesen elolvassuk Dániel könyvének 2. fejezetét, kiderülhet, hogy amikor Dániel a mágusokkal ellentétben megfejtette Nebukadnecar álmát, nem a csillagokhoz fordult segítségért. Társaival együtt Istenhez imádkozott, aki elmondta neki mind az álmot, mind annak megfejtését. Ez az érv sem állja meg tehát a helyét.

Az egyik legismertebb érv az utolsó: a betlehemi csillag, amelyet a Keletről jött mágusok követtek, akik – ezek szerint – a csillagok állásából állapították meg a Megváltó megszületését. Van azonban itt is egy kis probléma: a betlehemi csillag meglehetősen furcsán viselkedett: vezette őket, és megállt egy adott ház felett. (Mt 2:9). Ez a természetfeletti jelenség sok mindennel magyarázható, csak éppen hagyományos csillagászati eseményként és asztrológiával nem. Ez az érv sem elfogadható tehát.

Hogyan viszonyuljunk az asztrológusokhoz? [53]

Véleményem szerint Dániel jó példát mutatott erre: nem hagyta őket kivégeztetni, még akkor sem, ha erre alapja és lehetősége lett volna a Dn 2-ben. Imádkozzunk értük!

Összegzés [54]

Az első, amit láttunk, hogy az asztrológia *nem egységes világnézet*. [55] Az asztrológia különféle hagyományokon alapszik, ezek közül szubjektív módon, esetleg kulturális környezetünknek megfelelően választhatunk a lehetséges típusok között. A fő irányzatokon belül is jelentős különbségek vannak egy adott iskola kiválasztásában. Tehát az asztrológia konkrét alkalmazásánál *nagyon nagy a szubjektív elem*.

Tudományos szempontból az asztrológia *vitatható*. A csillagászat szerint világképe *túlhaladott*, a matematikai statisztika szerint nincs valódi összefüggés a tapasztalati tények és állításai között, míg a pszichológia felhívja a figyelmet arra, hogy adott esetekben *veszélyes* lehet.

Az asztrológiáról a Biblia még határozottabban foglal állást: *tilos!*

Jövők és a Biblia [56]

Még egy fontos gondolat, zárásként. Sokunkat izgat, hogy mi lesz velünk, mi lesz a világgal hosszabb távon. Ezt a természetes emberi vágyat a Biblia is figyelembe veszi.

Először is nincs szükség mindán asztrológiára ahhoz, hogy megismerjük az *emberiség történelmét és jövőjét*. Erről igen határozott kijelentéseket olvashatunk el Dániel próféta könyvének második fejezetében, de ha végigtanulmányozzuk a Biblia egészét (Teremtéstől Jelenésekig), a Dn 2-ben megjelenő vázlatos képet sok pontban sokkal részletesebben ismerhetjük meg.

A Biblia nem hagy kétséget egyéni sorsunkat illetően sem, bár a Biblia szerint az ember szabad akarattal rendelkezik, nincs minden előre eldöntve felőle, mint ahogyan azt az asztrológia sugallja.

Isten számára a legfontosabb kérdés mindenképpen az, hogy mi lesz a sorsunk az *örökkévalóságban*. Jézus maga mondta: „Bizony, bizony mondom néktek: aki hallja az én ígéretet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe.” (Jn 5:24)

Középtávon szintén megtudhatjuk, hogy mi lesz velünk, csak meg kell ismerkedni a Biblia bölcsességi irodalmával. (Például Péld 26:27: „Aki másnak vermet ás...”). A bölcsességi irodalom etikai tanításai eligazítanak az életben, tudhatjuk, hogy tetteinknek és az azt meghatározó alapvető hozzáállásunknak az élet különböző területein milyen következményei lehetnek.

Rövidtávon is eligazítást nyújt a Biblia. Ígéretünk van arra, hogy Jézus velünk van minden napon a világ végéig (Mt 28:20), és arra is felszólít, hogy ne aggódalmaskodjunk a holnapi nap miatt (Mt 6:31-34). Ha nem is mondja meg konkrétan, mi fog történni velünk, annyit mindenképpen tudhatunk, Isten gondoskodik rólunk, szemmel tart, szívében viseli a sorsunkat, vezeti az életünket, egy hajszál sem eshet le a fejünkről a tudta nélkül. Akik Istent szeretik, minden a javukra válik (ld. Rm 8:28).

Szeretnék mindenkit bátorítani, hogy kutassa ezeket az igazságokat, és ismerje meg a Biblia kijelentése szerint mit rejteget számára a jövő!

Irodalomjegyzék [57]

- A magyar efemerida, h.n., é.n.
 Burnham, Robert: Csillagászat – Tudományos Kiskönyvtár, Kossuth Kiadó, Budapest, 2005
 Cornelius, Geoffrey: Csillagképek – Kézikönyv, Magyar Könyvklub, Budapest, 1999
 Csaba György: Csillagjólás, Minerva, Budapest, 1986
 Csaba György: Hazudnak-e a csillagok?, General Press Kiadó, Budapest, 2003
 Dubravszky László – Eörssy János: A tradicionális asztrológia tankönyve, Bioenergetic, Budapest, 2001
 Federspiel, Krista – Karger, Ingeborg Lackinger: A lélek egészségkönyve. Mi a teendő a lelki problémákkal? Tanácsadás. Öngyógyítás. Gyógyszerek. 120 Pszichoterápia értékelés, Kossuth Kiadó, Budapest, 1998
 Gábris – Marik – Szabó: Csillagászati földrajz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998
 Green, Dorian: Nagy horoszkóp könyv – Európai, kínai, fás, virágos, arab, azték, indiai horoszkóp, Hungalibri, Bukarest, 1993
 Janák Lajos: Általános és egészségügyi asztrológia, Mantra Alternatív Természettudományi Főiskola Parapszichológiai Kar, 2000
 Herrmann, Joachim: Hamis világképek, Gondolat, Budapest, 1966
 Szilágyi András: Az asztrológia tudományos vizsgálatai, (Internet: <http://www.tar.hu/albedo/asztrologia.htm>).
 Trentai Gábor (Hoffmann Egon): Beszéljünk másképp az asztrológiáról, Budapest, 1988
 Természettudományi Kisenciklopédia, Gondolat, Budapest, 1987
 Watters, Joanna: Az asztrológia napjainkban, Litkey és Társa Kiadó, h.n., 2004

Függelék

A babiloni asztrológia – és az abból jövő elnevezések (istenségek)

<i>„Bolygó”</i>	<i>Babiloni isten</i>	<i>Római napnév</i>	<i>Angol napnév</i>	<i>Magyarul</i>
Nap	Samas	dies Solis	Sunday	vasárnap
Hold	Szin	dies Lunae	Monday	hétfő
Mars	Nergal	dies Martis	Tuesday	kedd
Merkúr	Nabu (Nebo)	dies Mercurii	Wednesday	szerda
Jupiter	Marduk	dies Iovis	Thursday	csütörtök
Vénusz	Istár	dies Veneris	Friday	péntek
Szturnusz	Ninurta	dies Saturni	Saturday	szombat